

Ühinenud Rahvaste
Hariduse, Teaduse
ja Kultuuri
Organisatsioon

UNESCO Eesti Rahvuslik Komisjon

Infokiri nr 3
oktoober 2009

UNESCO sündmused

UNESCO täitevkoogu 182. istung

7.-23.09 toimus UNESCO peakorteris täitevkoogu 182. istung. Päevakorras oli üle 60 punkti, millest olulisemad UNESCO 2010-2011 a programmi ja eelarve arutelu, erinevate keskuste ja instituutide loomise võimalused UNESCO egidii all ning uue peadirektori kandidaadi valimine. Üheksa kandidaadi seast valis täitevkoogu välja Irina Bokova (pildil), Bulgaaria suursaadiku ja alalise esindaja UNESCO juures. Tema kandidatuuri kinnitas ka peakonverents. Peadirektori kandidaatide hulgas oli ka leedulanna Ina Marčiulionytė, kelle kandidatuur esitati Eesti ja Läti ametlikul toetusel.

Täitevkoogu koguneb kaks korda aastas ja selle ülesandeks on suunata ja jälgida peakonverentsi poolt heaks kiidetud programmi elluviimist. Täitevkoogus on oma esindajad 58 riigil UNESCO 193 liikmesriigist. Kogu valimised toimuvad UNESCO peakonverentsil ja esindajad valitakse 4-aastaseks ametiajaks. Leedu valiti täitevkokku 2005. aastal, Läti kandideeris sel aastal. Eesti pole kunagi olnud täitevkoogu liige ega kandidaat.

UNESCO 35. peakonverents

6.-23.10 toimus UNESCO peakorteris 35. peakonverents, kuhu kogunesid 193 liikmesriigi delegatsioonid, arvukalt valitsustevahelisi ja valitsusväliseid organisatsioone ning vaatlejaid. Peakonverentsil määrati kindlaks kahe järgmise aasta töösuunad ja programmid, kinnitati eelarve ning valiti uusi liikmeid valitavatesse organitesse. Ürituse alguses toimunud plenaaristungil esinesid liikmesriigid kõnedega, hiljem jätkus töö valdkonnapõhistes komisjonides. 1.-3.10 peeti noortefoorum, mille tulemusi tutvustati peakonverentsil; 5.10 toimus UNESCOga koostööd tegevate võrgustike esindajaid kokku kutsuv partnerite foorum. 15.10 kinnitati uueks peadirektoriks Irina Bokova Bulgaariast, kellest sai esimene naispeadirektor UNESCO ajaloos.

Lisaks toimus peakonverentsi ajal ministritele suunatud foorum ja kaks ümarlauda. Eesti delegatsiooni juhiks oli UNESCO ERK nõukogu esimees prof. Kristin Kuutma, kes esines plenaaristungil kõnega. Delegatsiooni kuulusid veel Margus Rava ja Kersti Kirs Eesti saatkonnast Prantsusmaal, Eve Sirp VMist, Eike Eller ja Reet Palis KuMist, Katrin Rein ja Tiina Kivirand HTMist, Marika Valk ja Kerli Gutman UNESCO ERKist, Jaan Urb Eesti Noorteühenduste Liidust.

©UNESCO/M. Ravassard (2009)

6. UNESCO noortefoorum

1.-3.10 toimus UNESCO peakorteris Pariisis noortefoorum. Foorum on osa peakonverentsist ning selle järeldused edastatakse riikide delegatsioonidele, kuid need ei ole siduvad. Seekordse ürituse läbivaks teemaks oli noored ning majanduskriis, täiendavalt käsitleti sektoriteülese teemana noorte osalust. Eesti noori esindas Eesti Noorteühenduste Liidu endine aseesimees ja välissuhete juht, UNESCO ERK liige Jaan Urb. Noortefoorum võimaldab kokku tulla noortel üle kogu maailma, vahetada mõtteid ja rääkida erinevate regioonide olukorrast. Suurim väärtus peitub siiski mitte niivõrd plenaaristungites (või ka töögruppides), vaid pigem lõunaning õhtusöökide ajal toimuvates mitteformaalsetes diskussioonides, mille käigus ollakse märksa avameelsemad. Parimad projektiideed formuleeruvad just nimelt selliste vestluste baasilt. Eesti teeb jätkuvalt tihedalt koostööd Põhjamaadega, ka on meie nägemused teemade lõikes küllalt sarnased. Teistest Balti riikidest sel aastal ühtegi noort Pariisi ei saadetud.

Seekord oli üritus läbimõeldumalt korraldatud (foorumit juhtisid selleks väljaõppe saanud moderaatorid), veelgi enam – plenaaristung suutis sel korral ka lõppteksti vastu võtta, eelmisel korral jäi see ajanappuse tõttu tegemata. Seega võib foorumit üldkokkuvõttes kordaläinuks lugeda. Foorumi raport koos soovitustega liikmesriikide valitsustele loeti ette ka peakonverentsi raames toimunud haridusministrite ümarlaul. Foorumil joonistus selgelt välja see, et riikide lõikes on arusaamad UNESCO rahvuslikest komisjonidest erinevad. Euroopas nähakse rahvuslikel komisjonidel eelkõige nõustavat funktsiooni, nn kolmandates riikides on tegemist aga pigem täidesaatvate kehanditega. Erinevus tuleneb ka asjaolust, et paljude riikide jaoks on UNESCO üheks olulisimaks rahvusvaheliseks organisatsiooniks, Euroopa riigid aga keskenduvad rohkem Euroopa Liidule ja Euroopa Nõukogule.

Vastuvõetud raporti täistekst on leitav aadressilt http://portal.unesco.org/shs/en/ev.php-URL_ID=12903&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

UNESCO ERK
Pikk 2, 10123 Tallinn
Tel: 6 441431
Faks: 6 313757
unesco@unesco.ee
www.unesco.ee

22.-30.06 toimus Hispaanias Sevillas maailmapärandi komitee 33. istung. Kultuuri- ja looduspärandi nimekirja kandmiseks tehti komiteele 27 ettepanekut, millest nimekirja läks 13. Maailmapärandi nimekirjas on hetkel 890 loodus- ja kultuuripärandi objekti. Istungil võeti vastu pretsedenditu otsus ja arvati maailmapärandi nimekirjast välja Dresdeni linn koos Elbe oruga. See on 1972. a vastu võetud konventsiooni ajaloos esimene kord, kui linn kustutatakse nimekirjast. Otsuse ajendiks sai Dresdeni linnavalitsuse soovimatus arvestada UNESCO soovitude ja nõudmistega üle Elbe jõe rajatava Waldschlösscheni silla osas. Tõsise näpuviibutuse sai ka Venemaa seoses Peterburi energiafirma Gazpromi plaaniga rajada 400 meetri kõrgune pilvelõhkuja – Ohto keskus, mis varjutaks kõik teised ajaloolised tornid; Kiži saare puukirikute kriitilise olukorra tõttu ja Moskva Kremli restaureerimist puudutavate aruannete puudumise pärast.

Nimekirjas olev Tallinna vanalinn sattus aasta tagasi nende linnade sekka, keda ähvardas oht sattuda ohustatud kultuuripärandi nimekirja. Sevilla istungil rõhutati, et Tallinn peab vanalinnale koostama kaitsekorralduskava lähtuvalt objekti väljapaistvast ülemaailmsest väärtusest. Selle dokumendi koostamise hõlbustamiseks on võimalik UNESCOst kohale kutsuda eksperdid, kes ametnikke nõustavad. Vestlustes maailmapärandi keskuse esindajatega soovitati kokku kutsuda laiapõhjaline vanalinna nõukogu, mis tegeleks vanalinna restaureerimise, haldamise ja edendamise, muuhulgas säästliku turismi, elukeskkonna parendamise ja haridus-programmidega. Järjekordne raport vanalinna olukorrast tuleb esitada maailmapärandi keskusele 1.02.2011.

Osalesid suursaadik Margus Rava Eesti saatkonnast Prantsusmaal, Eve Sirp Välisministeeriumist, Liina Jänes ja Riin Alatalu Tallinna Kultuuriväärtuste Ametist ning Marika Valk UNESCO ERKist.

UNESCO-Aschbergi stipendiumid loovkunstnikele

UNESCO-Aschbergi stipendiumid on mõeldud enesetäiendamiseks 25-35-aastastele loojatele muusika, visuaalkunstide ja kirjanduse valdkonnas. Enamik stipendiume on kuuks kuni kolmeks, võimaldades katta söidu- ja elamiskulud, pakkudes õpingu- ja töötingimusi. Taotluste esitamise tähtajad ja tingimused on erinevad. Täpsemat infot 2010. aasta taotlusvooru kohta saab UNESCO Aschbergi stipendiumide koduleheküljelt www.unesco.org/culture/aschberg

Balti keti dokumendipärand kanti UNESCO maailma mälu registrisse

30.07 kanti Eesti, Läti ja Leedu esitatud Balti keti dokumentatsioon UNESCO maailma mälu registrisse. Hetkel on selles registris 193 kannet.

Maailma mälu register on rahvusvahelise tähtsusega dokumendipärandi nimekiri, mis koondab unikaalset dokumentatsiooni teoste või sündmuste kohta, mis on mõjutanud maailma. Registri eesmärgiks on kaitsta ja kajastada inimkonna ajaloolist mälu. Balti riigid esitasid registrisse valiku kõige esinduslikumaid Balti ketiga seotud dokumente, mis on hoiul Eesti Rahvusrhiivis, Läti Rahvarinde muuseumis ja Leedu Riiklikus Keskarhiivis. Eesti pakkus välja valiku fotosid Filmiarhiivi fotoarhiivist ja Tallinnfilmis tehtud Eesti kroonika nr 18, 1989, mis kajastab Balti keti sündmusi.

Kandetaotluse esitajaks oli Eesti poolt Rahvusrhiiv koostöös Eesti Rahvusraamatukogu, UNESCO ERK, Kultuuriministeeriumi ja Okupatsioonide muuseumiga. Kandetaotluse tutvustamiseks andsid Eesti, Läti ja Leedu UNESCO rahvuslikud komisjonid välja mitmekeelsed voldikud, loodi ka veebileht www.balticway.net

8.10 toimus Prantsusmaa senatis koostöös Eesti, Läti ja Leedu saatkondadega esinduslik kollokvium „Balti kett: kolm riiki käsikäes (1989-2009)“, kus arutati Balti keti tähenduse üle omas ajas ning tänapäeva Euroopa kontekstis. Eestist esinesid ettekannetega Riigikogu esimees Ene Ergma ja Riigikogu liige Mart Laar.

Seto leelo kanti UNESCO inimkonna vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja

30.09 kandis valitsustevaheline UNESCO vaimse kultuuripärandi kaitse komitee seto leelo UNESCO vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja. Kokku lisandus esindusnimekirja 76 uut kannet.

Taotlus esitati seto kogukonna initsiatiivil ja aktiivsel osalusel. Leelo on üks seto kogukonna identiteedi ja ühtekuuluvustunde alustalasid, millega koos antakse edasi eluviisi, keelt ja kombeid. Esindusnimekiri koondab kogukondlikke kultuurinähtusi, mis annab nende kandjaile identiteedi ja järjepidevuse tunde. UNESCO vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja kuuluvad ka Kihnu kultuuriruum ning koos Läti ja Leeduga esitatud laulu- ja tantsupeotraditsioon.

©Andres Ots (2008)

Eesti tegevused

Maailma esimene leelokonverents Värskas

9.-10.10 toimus Värskas leelotajate, leelohuviliste ja teadlaste osavõtul konverents, kus kõlasid ettekanded seto leelost eri vaatenurkadest. Osalejate ühispeol tähistati leelotades UNESCO otsust ning lauldi linti seto hümn. Konverentsi raames toimusid ka arutelud, raamatu- ja plaadiesitlused. Seto leelo teekonda UNESCO vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja tutvustas Margit Siim UNESCO ERKist.

Vaimse kultuuripärandi kaitse komitee 4. istung

28.09-02.10 toimus Abu Dhabis valitsustevahelise vaimse kultuuripärandi kaitse komitee 4. istung. Arutati programme, projekte ja tegevusi vaimse kultuuripärandi kaitseks (art 18), võimalusi vaimse kultuuripärandi fondi vahendite suurendamiseks ja olemasolevate vahendite kasutamist, konventsiooni logo kasutamise reegleid, vaimse kultuuripärandi nähtavuse suurendamise võimalusi, ettepanekuid konventsiooni rakendusjuhiste muutmiseks, riikide aruandluse küsimusi. Samuti arutati uusi kandeid kiireloomulist kaitset vajava vaimse kultuuripärandi nimekirja ja inimkonna vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja.

2003. aastal vastu võetud konventsioonil on 2009. a oktoobri seisuga 116 liikmesriiki. Eesti on 24-liikmelise komitee liige aastani 2010. Eesti esindajaks on UNESCO ERK esimees prof. Kristin Kuutma. Lisaks osalesid üritusel Margit Siim UNESCO ERKist ja Kristiina Porila Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskusest.

Eesti tutvustas kogemusi vaimse kultuuripärandi kaitse vallas

17.-20.09 toimus Tšehhis Straznices rahvusvaheline nõupidamine, mille keskmes olid vaimse kultuuripärandi elementide kaitsekorralduskavade põhimõtted. Eestit esindas Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskuse vaimse pärandi spetsialist Kristiina Porila. Põhiliselt inimkonna vaimse kultuuripärandi esindusnimekirja kantud nähtuste näitel räägiti Belgia, Bulgaaria, Eesti, Itaalia, Rumeenia, Läti, Venemaa, Slovakkia ja Tšehhi kogemusest vaimse kultuuripärandi hoidmisel, kaitsmisel ja väärtustamisel. Pikemalt käsitleti võimalusi ja vajadust tutvustada vaimset kultuuripärandit haridussüsteemi ja meedia vahendusel.

Biosfääri kaitsealade seminar Lätis, Salacgrivas

16.-19.09 toimus Lätis Põhja-Vidzeme biosfääri kaitsealal rahvusvaheline seminar, mis oli korraldatud eelkõige kogemuste jagamiseks Kaukaasia riikidega. Osalejaid oli Eestist, Lätist, Leedust, Armeenias, Aserbaidžaanist, Valgevenest,

Gruusiast, Moldovast, Venemaalt, UNESCO Moskva büroost. Eestist osalesid Toomas Kokovkin MTÜst Arhipelaag, Arvo Kullapere ja Agu Leivits Keskkonnaametist, Kerli Gutman UNESCO ERKist. Seminaril käsitleti biosfääri kaitsealade problemaatikat riigiti võrdlevalt, arutati nii rahastamise, administreerimise kui ka kontseptuaalseid küsimusi. Töötoas kaitsealade rahastamisest oli moderaatoriks Toomas Kokovkin. Eesti osalejad leidsid, et ka meie biosfääri kaitseala rahastamine, administreerimise korraldus ja programm vajab muutusi. Kaitseala temaatika tuleb veel sel aastal tõstatada Keskkonnaministeeriumis.

Projekt „Balti kett koolides“

Läti UNESCO Rahvusliku Komisjoni ja Läti Okupatsioonimuuseumi algatusel on Balti riikides käimas projekt „Balti kett koolides“. Projekti käigus vaatasid osalejad läbi oma riigi ajaloo- ja ühiskonnaõpetuse õpikud, mis on ilmunud pärast 1989. aastat ja kaardistasid Balti keti kajastamise neis. Analüüsi põhjal koostatakse võrdlev artikkel. 22.07 toimus kohtumine Riias, kus õpetajad pakkusid välja ideid, kuidas tunniväliste tegevustega Balti ketti õpilastele tutvustada. Eestist osaleb projektis kolm ajaloo/ühiskonnaõpetuse õpetajat ja Kerli Gutman UNESCO ERKist. Projekti tulemused/soovitused tõlgitakse ja saadetakse kirjastustesse ning pannakse üles Eesti Ajalooõpetajate Seltsi kodulehele.

Eesti võõrustas iga-aastast Kesk-Euroopa ja Balti riikide UNESCO rahvuslike komisjonide peasekretäride kohtumist

1.-3.06 korraldas UNESCO ERKi sekretariaat Eestis Kesk-Euroopa ja Balti riikide UNESCO rahvuslike komisjonide peasekretäride nõupidamise. Osalejad olid UNESCO toimimise suhtes kriitilised. UNESCO ERK sekretariaat leidis kohtumisest tulenevalt, et vajalik on üle vaadata oma nägemus peakonverentsil osalemisest, välja töötada osalusprogrammi projektide esitamise kriteeriumid, mis toetaksid arengukoostöö põhimõtteid, ja arendada ühendkoolide tegevust. Koostööd peab tugevdama nii valitsuse kui kodanikuühiskonnaga, oluline on aktiivsem osalemine Euroopa rahvuslike komisjonide võrgustikus. UNESCO rahvusliku komisjoni ja selle sekretariaadi rolli selgemaks muutmist peaks jätkama nii Eestis kui UNESCOs.

COP kohtumine Helsingis

30.09 toimus Helsingis UNESCO õppekavaarenduse võrgustiku (COP) kohtumine. Kohal olid Soome, Eesti, Läti ja Leedu esindajad, kes andsid ülevaate uematest algatustest õppekavaarenduses, arutati võrgustikuga seotud küsimusi. Soome tutvustas põhjalikumalt oma uusi, õpiraskustega õpilaste toetamisele suunatud reforme, millega saab tutvuda soomekeelsel veebilehel <http://www.edu.fi/SubPage.asp?path=498,527> Eestist osalesid kohtumisel Einar Värä Haridus- ja Teadusministeeriumist ja Kerli Gutman UNESCO ERKist.

Eesti tegevused

UNESCO osalusprogramm

Kord kahe aasta tagant on igal liikmesriigil võimalus esitada osalusprogrammi kaudu UNESCO peakorterisse UNESCO prioriteetidega haakuvaid projekte kultuuri, hariduse ja teaduse vallast. Järgmine osalusprogramm kuulutatakse välja 2009. a lõpus. Paljud arenenud riigid kasutavad osalusprogrammi eelkõige teistele riikidele suunatud projektide esitamiseks, andes nii oma panuse UNESCO programmide elluviimiseks rahvusvahelises koostöös ning otsides selleks ka omalt poolt lisaraha. Osa OECD liikmesriike on vastavalt UNESCO peadirektori üleskutsele projektide esitamisest loobunud, kuid see tähendab ka loobumist olulisest võimalusest UNESCO nähtavuse suurendamiseks ja vahetust osalemisest UNESCO programmide rakendamises. Eestis on arutatud vajadust osalusprogrammi kriteeriumide täpsustamiseks, et esitatavad projektid oleksid kooskõlas arengukoostöö põhimõtetega. Eesti esitas UNESCO 2008-2009 osalusprogrammi 10 taotlust. Positiivne vastus tuli kuue projekti osas ning neile projektidele eraldati toetust ühtekokku 89 000 USD. Käesolevas infokirjas tutvustame lähemalt kahe projekti elluviimist.

Tartu Ülikooli projekt "Teadlasvõrgustiku loomine vaimse kultuuripärandi ja kultuuripoliitika seoste reflektiivseks uurimistöök." Toetus 15 000 USD.

TÜ rahvusvahelise suveülikooli raames toimus 30.07-4.08 doktorikool LOCAL KNOWLEDGE AND OPEN BORDERS: CREATIVITY AND HERITAGE, mida korraldas TÜ Kultuuriteaduste ja kunstide instituut ning Kultuuriteooria tippkeskus. Doktorikooli programmijuht oli prof. Kristin Kuutma. Doktorikooli loengute, õpitubade ja seminaride käigus analüüsiti kultuuripärandi mõistet ja selle kasutust, arutleti seonduvate kultuuri- ja sotsiaalpoliitiliste probleemide üle. Õppekursuse eesmärgiks oli tutvustada uusi perspektiive ja metodoloogilisi lähenemisvõimalusi kultuuripärandi uurimises, arendada nii analüütilisi kui praktilisi oskusi. Loengud olid avatud ka laiemale publikule, neis anti ülevaade kultuuripärandi väärtustamisest, säilitamisest/probleemsest kasutamisest poliitilistes ja majanduslikes tingimustes mitmel pool maailmas. Kursusel osales üliõpilasi lisaks Eestile Lätist, Islandilt, Indiast, Saksamaalt, Norrast, Portugalist ja Soomest. Õppejõud esindasid mitmekülgset valikut ülikooli või uurimisasutusi: Dorothy Noyes (Ohio ülikool, USA); Valdimar Hafstein (Islandi ülikool); Stein R. Mathisen (Finnmarki ülikool, Norra); Ulf Palmenfeldt (Gotlandi ülikool, Rootsi); Cristina Sánchez-Carretero (CSIC, Hispaania); Anthony McCann (Ulsteri ülikool, Põhja-Iirimaa, UK); Marc Jacobs (FARO, Belgia); Pertti Anttonen (Helsinki ülikool). Tartu Ülikooli õppejõududest osalesid Kristin Kuutma, Ülo Valk ja Ergo-Hart Västriik.

4.08 toimus Tartu Ülikoolis lisaks doktorikoolile rahvusvaheline konverents "CULTURAL HERITAGE AND PROPERTY", mis oli ühtlasi etnoloogia ja folkloristika rahvusvahelise organisatsiooni SIEF (Société Internationale d'Ethnologie et de Folklore) teemaga tegeleva töörühma teadusfoorum.

UNESCO kodanikuhariduse ja mitmekultuurilisuse uuringute õppetooli projekt „Erinevate kultuuride tundmaõppimisele kaasa aitamine ning võrdsete võimaluste tagamine õpi- ja sotsiaalsete oskuste omandamisel rahvusvahelises koostöös“. Toetus 20 000 USD.

UNESCO kodanikuhariduse ja mitmekultuurilisuse uuringute õppetool Jaan Tõnissoni Instituudi juures viib läbi jaanuarist detsembrini 2009 kestvat rahvusvahelist noorte väärtushinnangute uuringuprojekti. Projekti partneriteks on lisaks Eestile Läti, Leedu, Soome ja USA Indiana osariik. Projektipartnerite poolt ühiselt välja töötatud küsimustiku põhjal viidi 2009. a kevadel läbi 16-18 aastaste noorte küsitlemine kõikides riikides. Valminud on rahvuslikud kokkuvõtted, millega partnerid vastastikku tutvuvad. JTI-l on olnud võimalus tutvustada projekti rahvusvaheliselt CIVITAS International kongressil juunikuus Lõuna-Aafrika Vabariigis, juulis „Deliberating in Democracy“ projekti raames Makedoonias ning septembris Hiinas toimunud ülemaailmsel UNESCO õppetoolide juhatajate foorumil. Projekt on kõikjal huvi äratanud ning on soovitud saada selle materjale. Lisaks põhipartneritele on kaasatud ka Aserbaidžaaani ja USA Colorado osariik. Soovi sama uuringut kohapeal läbi viia on väljendanud Makedoonia, Ukraina ja Jordaania esindajad. Seniste kokkuvõtete põhjal on huvitav märkida, et kui võrrelda Eesti koondandmestikku Aserbaidžaaani ja Colorado andmestikuga, siis on kõigi kolme uuringupiirkonna näitajad oma rõhuasetustega. Kui aga vaadelda eraldi meie eesti koolide ja vene koolide õpilaste antud vastuseid ja hinnanguid, siis on need paljuski erinevad. Eesti koolide õpilased eraldi võetuna on andnud vastuseid, mis sarnanevad pigem Colorado õpilaste tulemustele ning vene koolide õpilaste vastustes on sarnasusi Aserbaidžaaani õpilaste omadele. Uuringuprojekti tulemused avalikustatakse veebiportaalis www.haridusportaal.ee, Jaan Tõnissoni Instituudi kodulehel ning partnerite poolt.

© Sulev Valdmaa (2009)

KALENDER

detsember 2009

Algab UNESCOt tutvustav saatesari Vikerraadios

6.-23.10.2009

Peakonverents Pariisis

23.-25.11.2009

Haagi konventsiooni 2. protokollis osaliskriteeriumide koostamine Pariisis

7.-11.12.2009

2005. a konventsiooni valitsustevahelise komitee 3. korraline istung Pariisis

23.-25.12.2009

Rahvusvahelise bioeetika komitee (IBC) istung Mexico Citys

1.-4.12.2009

CONFINTEA VI Brasiilias, Belémis

